

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 у 47/2020
01.07.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Катарина Манојловић Андрић, у предмету предлагача АА из ..., ..., одлучујући о жалби предлагача поднетој против решења Управног суда Р4 у 49/2020 од 17.03.2020. године, у предмету заштите права на суђење у разумном року, донео је дана 01.07.2019. године, након спроведеног испитног поступка

РЕШЕЊЕ

ЖАЛБА СЕ УВАЖАВА И ПРЕИНАЧУЈЕ решење Управног суда Р4 у 49/2020 од 17.03.2020. године, тако што се:

УСВАЈА приговор предлагача и **УТВРЂУЈЕ** да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету У 15342/18.

НАЛАЖЕ СЕ судији известиоцу у предмету Управног суда У 15342/18 да, у року од 60 дана од дана достављања овог решења Управном суду, предузме радње ради правноснажног решавања наведеног предмета, као и да, у року од 30 дана по истеку претходно наведеног рока, обавести председника Управног суда о предузетим радњама.

Образложење

Предлагач је преко Управног суда, дана 25.05.2020. године, поднео Врховном касационом суду жалбу против решења Управног суда Р4 у 49/2020 од 17.03.2020. године, којим је одбијен његов приговор ради убрзавања поступка у предмету Управног суда У 15342/18, као неоснован.

Поступајући по жалби предлагача, у смислу одредаба чл. 16, 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ бр. 46/95... 106/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење, применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и нашао да је жалба основана.

О жалби је одлучивао судија одређен Годишњим распоредом послова у суду у смислу одредбе члана 16. став 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15), којом одредбом је предвиђено да председник

непосредно вишег суда може годишњим распоредом послова да одреди једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују по жалбама.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије, прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и изразу одлуке.

Ожалбеним решењем је одбијен приговор предлагача ради убрзавања поступка у предмету Управног суда У 15342/18, као неоснован, са образложењем да период од подношења тужбе до изјављивања приговора није пратила неактивност суда, с`обзиром на то да су у том периоду од туженог прибављени одговор на тужбу и списи предмета, који су омашком враћени, па је суд у обавези да их поново тражи и предмет ће бити већан када тужени достави списе. У образложењу се, такође, наводи да је суд узео у обзир околност да су управни спор и поступци вођени пред органима управе свакако повезани, али се судска заштита због повреде права на суђење у разумном року може тражити и остварити само у односу на конкретан поступак који је у току.

Врховни касациони суд је нашао да је Управни суд погрешно закључио да није повређено право предлагача на суђење у разумном року. Наиме, анализа суђења у разумном року мора бити свеобухватна, јер кашњење у току одређене фазе поступка може бити допустиво под условом да укупно трајање поступка није прекорачено (став 36. у пресуди Европског суда за људска права од 18.12.1983. године у предмету *Preto i dr. protiv Italije*, број 7984/77). С друге стране, околност да су радње у одређеној фази поступка предузимане у разумно прихватљивим размацама, нема значаја за предлагача ако се неразумно дуго суди у другој фази поступка или ако поступак у целини неразумно дуго траје. Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да се при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предмета суђења, а поред осталог и целокупно трајање поступка. Стога, уколико странка тражи заштиту права на суђење у разумном року у управном спору указујући на дуго трајање поступка у целини, не сме се занемарити трајање управног поступка који је претходио подношењу тужбе. Како поступак у управним стварима започиње пред управним органима или другим органима управног решавања, а у случају подношења тужбе се правноснажно окончава пред Управним судом, све то време до доношења правноснажне одлуке постоји за странку одређена правна несигурност, па се приликом оцене повреде права на суђење у разумном року у управним стварима управни поступак и управни спор посматрају као интегрална целина.

Врховни касациони суд истиче да случајеви који, према свим околностима, имају посебан значај за подносиоца представке или за њега постоји ризик од одуговлачења поступка, захтевају нарочиту марљивост у поступању, односно посебну и изузетну хитност, јер се и реално краће време трајања поступка може сматрати неразумним. Ако је суд преоптерећен нерешеним предметима, као што је случај са Управним судом, изграђени стандарди у пракси Европског суда за људска права налажу да се предмети тада решавају по приоритету или по посебном значају за подносиоца, а не по редоследу пријема предмета у суд.

У овом конкретном случају, предмет се односи на захтев предлагача за утврђивање стажа осигурања и права на пензију који је предлагач поднео 03.03.2006. године, а који, према наводима предлагача и документацији коју је доставио, првостепени орган још увек није решио. Тужбом у предмету Управног суда У 15342/18 се оспорава другостепено решење којим је уважена жалба и наложено првостепеном органу да донесе решење о захтеву предлагача, а предлагач, као тужилац, сматра да је Управни суд био дужан да у примереном року предмет реши у спору пуне јурисдикције.

Полазећи од свега изложеног, Врховни касациони суд је, на основу члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, усвојио жалбу предлагача и преиначио првостепено решење Управног суда тако што је утврдио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету У 15342/18.

С обзиром на то да је овим решењем утврђена повреда права на суђење у разумном року у предмету који није правноснажно решен, Врховни касациони суд је одредио рок од 60 дана за предузимање радњи ради правноснажног решавања спорног предмета, а у смислу члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року, имајући у виду да окончање поступка по поднетом захтеву не зависи само од активности суда, већ и туженог органа који није поступио по два налога суда за достављање списка предмета.

Врховни касациони суд истиче да није надлежан за одлучивање о осталим захтевима предлагача истакнутим у жалби, којма се захтева да овај суд уместо Управног суда донесе одлуку по тужби у спору пуне јурисдикције и предлагачу досуди накнаду штете.

Судија

Катарина Манојловић Андрић, с.р.

Поука о правном леку:

Против овог решења жалба није дозвољена.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Марина Антонић